Technische vragen m.b.t. Startnotitie / groeistrategie Alphen aan den Rijn 2050			
Fractie:	FVD	**naam van raadslid:**	Daniël Oorthuizen

Inleiding:

Onderstaande technische vragen hebben betrekking op de startnotitie en het raadsvoorstel over de visie en groeistrategie richting 2050.

1. Primos en de circa 140.000 inwoners

1.1 vraag

Startnotitie p. 1 en raadsvoorstel p. 2 noemen circa 140.000 inwoners in 2050 en stellen dat deze verwachting is gebaseerd op ABF-Primos 2025. De exacte Primos-uitkomst en de tussenliggende reeks staan niet in de stukken.

Welke exacte Primos 2025-uitkomst voor het inwonertal van Alphen aan den Rijn in 2050 ligt ten grondslag aan de formulering “circa 140.000 inwoners”? Graag het exacte inwonertal en de jaarlijkse of vijfjaarlijkse reeks 2024–2050.

Antwoord:

1.2 vraag

De startnotitie noemt een groei van 18,8%, maar bevat geen uitsplitsing van de demografische componenten waaruit deze groei is opgebouwd.

Kan het college de voor Alphen gebruikte Primos-prognose uitsplitsen naar geboorte, sterfte, binnenlandse vestiging/vertrek en buitenlandse immigratie/emigratie?

Antwoord:

1.3 vraag

De stukken presenteren het totale groeicijfer, maar niet welk netto aandeel voortkomt uit natuurlijke aanwas, binnenlandse migratie en buitenlandse migratie.

Welk deel van de verwachte bevolkingsgroei tot 2050 ontstaat volgens Primos door natuurlijke aanwas, binnenlandse migratie en buitenlandse migratie?

Antwoord:

2. Waar komen de extra inwoners vandaan?

2.1 vraag

Startnotitie p. 1 noemt een groei van ongeveer 4.000 tot 4.700 inwoners per vijf jaar. De stukken geven echter niet aan hoeveel vestiging en vertrek daarachter zit.

Kan het college per vijfjaarsperiode aangeven hoeveel inwoners naar verwachting van buiten de gemeente naar Alphen verhuizen en hoeveel inwoners uit Alphen vertrekken?

Antwoord:

2.2 vraag

De startnotitie baseert de groeiverwachting op Primos 2025, maar vermeldt niet op welke historische periode de voor Alphen gebruikte migratietrends zijn gebaseerd.

Welke historische periode van migratiebewegingen van Alphen is gebruikt om de toekomstige migratie te ramen?

Antwoord:

3. 2040 versus 2050

3.1 vraag

De startnotitie en het raadsvoorstel noemen circa 140.000 inwoners in 2050, terwijl het coalitieakkoord 2026-2030 circa 140.000 inwoners in 2040 noemt. In de voorliggende stukken is niet aangegeven welke bronversies, peildata en uitkomsten aan beide jaartallen ten grondslag liggen.

Op welke bron of prognose, inclusief versie- en peildatum, is het inwonertal van circa 140.000 in 2040 in het coalitieakkoord gebaseerd, en op welke bron of prognose, inclusief versie- en peildatum, is het inwonertal van circa 140.000 in 2050 in de startnotitie gebaseerd? Graag de bijbehorende uitkomsten verstrekken.

Antwoord:

4. 63.200 huishoudens en bijna 15.000 woningen

4.1 vraag

Startnotitie p. 1 noemt 63.200 huishoudens in 2050 en een woningvoorraad van ruim 66.000 woningen, met bijna 15.000 extra woningen. Deze cijfers vormen volgens dezelfde pagina de kwantitatieve basis van de groeistrategie, maar de onderliggende berekening is niet opgenomen.

Kan het college de berekening achter de 63.200 huishoudens en ruim 66.000 woningen volledig verstrekken, inclusief beginwaarde 2024?

Antwoord:

4.2 vraag

De startnotitie noemt bijna 15.000 extra woningen, maar maakt niet duidelijk welk deel daarvan al in harde of zachte plannen zit en welk deel nog niet is geprogrammeerd.

Hoeveel van de bijna 15.000 extra woningen zijn reeds harde plancapaciteit, zachte plancapaciteit en nog niet planologisch geprogrammeerd?

Antwoord:

4.3 vraag

De bijna 15.000 woningen worden aan Primos 2025 gekoppeld, maar de startnotitie vermeldt niet welke concrete Alphense projecten of planlocaties in die raming zijn verwerkt.

Welke bestaande woningbouwprojecten zijn in de Primos 2025-raming voor Alphen meegenomen en met hoeveel woningen?

Antwoord:

5. De onzekerheid van de prognose

5.1 vraag

Startnotitie p. 1 gebruikt de Primos-cijfers als kwantitatieve basis voor de groeistrategie en vermeldt tegelijk dat deze cijfers in fase 2 nader worden uitgewerkt, gevalideerd en vertaald naar bandbreedtes. Niet staat vermeld welke onderbouwing en validatiestappen al vóór vaststelling van de startnotitie zijn uitgevoerd.

Welke documenten, analyses en eventuele besluiten liggen ten grondslag aan het gebruik van de centrale Primos-uitkomst als kwantitatieve basis van de startnotitie? Welke validatiestappen zijn al uitgevoerd en welke validatiestappen zijn voorzien voor fase 2?

Antwoord:

5.2 vraag

De startnotitie kondigt scenario's, datagedreven analyses en het toetsen van aannames aan, maar vermeldt niet welke aannames in de beschikbare Primos-documentatie of gemeentelijke analyses als bepalend of gevoelig voor de Alphense uitkomst zijn aangemerkt.

Welke aannames worden in de beschikbare Primos-documentatie of gemeentelijke analyses als bepalend of gevoelig voor de Alphen-prognose aangemerkt, en welke gevoeligheidsanalyses of bandbreedtes zijn daarvoor beschikbaar?

Antwoord:

6. Status en onderbouwing van inhoudelijke uitgangspunten

6.1 vraag

Startnotitie p. 4 bevat onder het kopje 'Inhoudelijke thema's' zowel randvoorwaardelijke uitgangspunten als uitspraken over maatschappelijke effecten van groei. Zo staat er onder meer dat groei de leefkwaliteit versterkt, bestaanszekerheid en kansengelijkheid vergroot, economische kracht en sociale verbondenheid versterkt en gezondheid en preventie bevordert. De stukken benoemen niet per uitspraak welke formele status deze binnen het traject heeft.

Kan het college per in paragraaf 3.2 opgenomen uitspraak aangeven welke formele status deze binnen het traject heeft: vastgesteld beleidskader, beleidsdoel/beoogd effect, onderzoekshypothese of verwacht effect? Graag per categorie aangeven in welk document of besluit die status is vastgelegd.

Antwoord:

6.2 vraag

In paragraaf 3.2 staan meerdere positieve relaties tussen groei en maatschappelijke effecten, waaronder leefkwaliteit, bestaanszekerheid, kansengelijkheid, economische kracht, sociale verbondenheid en gezondheid. Op p. 5 wordt 'groei versus gezondheid en leefbaarheid' daarnaast als strategisch dilemma genoemd. De feitelijke bronnen voor deze uitspraken zijn niet in de startnotitie opgenomen.

Welke onderzoeken, data, beleidskaders of eerdere raadsbesluiten liggen ten grondslag aan de in paragraaf 3.2 genoemde relaties tussen bevolkingsgroei en leefkwaliteit, bestaanszekerheid, kansengelijkheid, economische kracht, sociale verbondenheid en gezondheid/preventie? Graag per relevant uitgangspunt de bron vermelden.

Antwoord:

6.3 vraag

De gemeenteraad wordt voorgesteld de startnotitie vast te stellen. Daarmee stelt de raad volgens p. 7 de inhoudelijke en procesmatige kaders voor het vervolg vast. De stukken maken niet per inhoudelijk uitgangspunt expliciet of vaststelling van de startnotitie betekent dat het betreffende uitgangspunt daarmee als kader is vastgesteld of later nog wordt getoetst.

Welke van de in paragraaf 3.2 opgenomen inhoudelijke uitgangspunten worden door vaststelling van de startnotitie formeel als kader door de raad vastgesteld, en welke niet? Voor de uitgangspunten die niet als vastgesteld kader gelden: in welke fase en via welk besluitvormingsmoment wordt hun status bepaald?

Antwoord:

6.4 vraag

Startnotitie p. 1 noemt als vraag wat voor soort overheid en dienstverlenende organisatie Alphen in 2050 wil zijn. Op p. 2 staat dat de gemeente zich ontwikkelt van een primair regulerende organisatie naar een richtinggevende en regisserende overheid. De startnotitie vermeldt niet in welk eerder vastgesteld document of besluit deze richting is vastgelegd.

In welk vastgesteld beleidsdocument of raads- of collegebesluit is de ontwikkeling van een primair regulerende naar een richtinggevende en regisserende overheid vastgelegd? Is deze richting onderdeel van een reeds vastgesteld kader of wordt zij met de voorliggende startnotitie voor het eerst als kader voorgesteld?

Antwoord:

6.5 vraag

Startnotitie p. 2 spreekt over doorontwikkeling van de gemeentelijke organisatie op kwaliteit en ‘evt. kwantiteit’. Op p. 5 staat daarnaast dat de groeiopgave vraagt om versterking van de ambtelijke organisatie, onder meer op het gebied van sociale geografie, programmamanagement, data-analyse en stakeholder- en omgevingsmanagement. De onderliggende capaciteitsanalyse is niet opgenomen.

Welke bestaande organisatie-, formatie- of capaciteitsanalyses liggen ten grondslag aan de uitspraak dat de groeiopgave vraagt om versterking van de ambtelijke organisatie? Welke reeds vastgestelde of geraamde capaciteitsbehoefte is daarbij per genoemd vakgebied in beeld, en zijn hierover al besluiten genomen?

Antwoord:

6.6 vraag

De startnotitie noemt brede welvaart als belangrijk principe en vermeldt dat de voortgang later wordt gemonitord met indicatoren die bij het concept brede welvaart passen. De concrete definitie, dimensies en indicatorenset zijn in de startnotitie zelf niet uitgewerkt.

Welke definitie of vastgesteld begrippenkader voor brede welvaart wordt in dit traject gehanteerd, welke dimensies en indicatoren zijn reeds vastgesteld en in welk document of besluit is dat vastgelegd? Welke onderdelen van de indicatorenset moeten nog worden uitgewerkt?

Antwoord:

7. Wat is er al begonnen vóórdat de raad de startnotitie vaststelt?

7.1 vraag

Startnotitie p. 7 bepaalt dat de raad in fase 1 de inhoudelijke en procesmatige kaders vaststelt. Het raadsvoorstel p. 5 vermeldt tegelijk dat vanaf het tweede kwartaal van 2026 volgens de fasen uit de startnotitie aan de visie en groeistrategie wordt gewerkt. De stukken geven niet volledig weer welke inhoudelijke of procesmatige producten al vóór het raadsbesluit zijn vastgesteld of uitgewerkt.

Welke inhoudelijke uitgangspunten, scenario’s, analyses, proceskeuzes of andere tussenproducten zijn vóór vaststelling van de startnotitie al vastgesteld of uitgewerkt? Graag per onderdeel aangeven wanneer dit is gebeurd en in welk document of besluit dit is vastgelegd.

Antwoord:

7.2 vraag

Volgens het raadsvoorstel wordt sinds het tweede kwartaal van 2026 al aan het traject gewerkt. De stukken vermelden niet welke werkzaamheden inmiddels zijn uitgevoerd of opgedragen en welke financiële of contractuele verplichtingen daarbij al zijn aangegaan.

Welke werkzaamheden zijn vóór vaststelling van de startnotitie al uitgevoerd of extern opgedragen, en welke overeenkomsten, opdrachten of andere verplichtingen zijn daarbij aangegaan? Graag per verplichting de datum, opdrachtomschrijving, looptijd en het reeds bestede of juridisch vastgelegde bedrag vermelden.

Antwoord:

8. De €500.000

8.1 vraag

Startnotitie p. 10 spreekt over een incidenteel bedrag van €500.000 dat 'te alloceren' is voor het project, terwijl het raadsvoorstel p. 5 zegt dat €500.000 'beschikbaar' is in programma 1. De begrotingstechnische grondslag en het relevante eerdere begrotingsbesluit worden niet genoemd.

Op welk begrotingsbesluit, begrotingswijziging of ander financieel besluit berust de beschikbaarheid van de €500.000? Graag het besluit, de datum en de betreffende begrotingspost vermelden en aangeven of het voorliggende raadsbesluit de budgetautorisatie nog wijzigt.

Antwoord:

8.2 vraag

Het raadsvoorstel noemt externe proces- en omgevingsmanagement, participatie, externe expertise/inspiratie en communicatiemiddelen; de startnotitie noemt daarnaast onderzoek/analyse en scenario's.

Kan het college de €500.000 uitsplitsen naar procesmanagement, onderzoek/data, scenario-ontwikkeling, participatie, communicatie, externe deskundigheid en overige posten?

Antwoord:

8.3 vraag

Startnotitie p. 10 onderscheidt interne capaciteit expliciet van extern procesmanagement en omgevingsmanagement. Het raadsvoorstel p. 4 waarschuwt daarnaast voor substantiële inzet van ambtelijke capaciteit.

Zijn interne ambtelijke uren onderdeel van de €500.000? Zo nee, hoeveel interne capaciteit wordt voor het traject geraamd en wat is de geraamde financiële waarde daarvan?

Antwoord:

9. Stichting Alphen aan den Rijn 2050

9.1 vraag

Startnotitie p. 9 vermeldt dat de stichting al is opgericht en dat "vooraanstaande deskundigen" in elke fase worden gevraagd mee te denken en adviseren over onder meer strategische dilemma's, governance en investeringsstrategie.

Over de bestuurders en/of adviseurs van de stichting: op basis van welke criteria zijn zij geselecteerd?

Antwoord:

9.2 vraag

De startnotitie noemt de stichting als partner in het proces, maar vermeldt niet of de gemeente financiële of andere ondersteuning verstrekt.

Ontvangt de stichting financiële of andere ondersteuning van de gemeente? Zo ja, hoeveel en op welke grondslag?

Antwoord:

9.3 vraag

De startnotitie beschrijft dat de stichting in iedere fase adviseert over onder meer strategische dilemma's, governance en investeringsstrategie, maar vermeldt niet in welk document de formele opdracht, bevoegdheden en verwerking van adviezen zijn vastgelegd.

Welke formele opdracht en bevoegdheden heeft de Stichting Alphen aan den Rijn 2050 binnen het traject, in welk document zijn deze vastgelegd en welk bestuursorgaan besluit over de verwerking of overname van haar adviezen?

Antwoord:

9.4 vraag

De stichting en haar deskundigen kunnen adviseren over strategische dilemma's, governance en investeringsstrategie. De stukken beschrijven niet hoe eventuele belangen of nevenfuncties van betrokkenen worden geregistreerd of openbaar gemaakt.

Hoe worden mogelijke belangen van betrokken deskundigen en organisaties geregistreerd en openbaar gemaakt?

Antwoord:

9.5 vraag

De startnotitie geeft de stichting een adviserende rol in iedere fase, maar zegt niet of de adviezen zelf openbaar worden of integraal aan de raad worden verstrekt.

Zijn adviezen van de stichting openbaar en worden deze integraal met de raad gedeeld?

Antwoord:

10. Scenario's en daadwerkelijke keuzevrijheid

10.1 vraag

In startnotitie p. 2 staat in een voetnoot dat scenario's van het Planbureau voor de Leefomgeving als basis dienen en naar een lokaal profiel worden vertaald. Niet wordt vermeld om welke PBL-scenario's het gaat.

Welke concrete PBL-scenario's worden bedoeld als basis voor de groeiscenario's?

Antwoord:

10.2 vraag

De startnotitie presenteert circa 140.000 inwoners als kwantitatieve basis en vermeldt tegelijk dat meerdere ontwikkelscenario's worden uitgewerkt. Niet staat vermeld of in de reeds vastgestelde procesopdracht is bepaald dat ieder scenario op hetzelfde eindinwonertal uitkomt.

Is in de huidige procesopdracht, het plan van aanpak of andere reeds vastgestelde stukken vastgelegd of circa 140.000 inwoners in alle scenario's als vast eindbeeld geldt? Zo ja, in welk document en besluit is dit vastgelegd; zo nee, welke inwonertallen of bandbreedtes zijn tot nu toe in de scenario-uitwerking opgenomen?

Antwoord:

11. Rol van de gemeenteraad

11.1 vraag

Startnotitie p. 8-9 noemt actieve betrokkenheid van de raad, een gesprek over de uitgangspositie, bespreking van een eerste en tweede concept van de visie en uiteindelijke vaststelling in 2027. De formele status van de tussenproducten is niet overal benoemd.

Welke tussenproducten worden formeel ter besluitvorming aan de raad voorgelegd en welke uitsluitend ter bespreking?

Antwoord:

11.2 vraag

Volgens de fasering vindt in fase 2 de analyse van uitgangspositie en trends plaats en wordt daarna via scenarioplanning naar de visie toegewerkt. De startnotitie noemt daarnaast eerste en tweede concepten van de visie en uiteindelijke vaststelling in 2027, maar legt niet alle formele besluitmomenten voor demografische uitgangspunten, scenario's en beoordelingscriteria vast.

Welke formele besluitmomenten zijn in de procesplanning voorzien voor de demografische uitgangspunten, de groeiscenario's en de criteria waarmee scenario's worden beoordeeld, en welk bestuursorgaan stelt ieder van deze onderdelen vast?

Antwoord:

11.3 vraag

De startnotitie beschrijft een opdracht van de raad aan het college en meerdere momenten van raadsbetrokkenheid. De stukken geven niet volledig aan welke onderdelen van het traject het college op grond van bestaande wettelijke bevoegdheden, mandaten of eerdere besluiten zelfstandig kan uitvoeren.

Welke taken en besluiten binnen dit traject kan het college uitvoeren op grond van bestaande wettelijke bevoegdheden, mandaten of eerdere raadsbesluiten? Graag per onderdeel de juridische of bestuurlijke grondslag vermelden.

Antwoord:

11.4 vraag

Startnotitie p. 3 noemt het eindproduct adaptief en vermeldt dat de visie en groeistrategie iedere vier jaar worden geëvalueerd en bijgesteld. De stukken beschrijven niet welke formele procedure en bevoegdheidsverdeling voor die periodieke bijstelling geldt.

Welke formele procedure is voorzien voor de vierjaarlijkse evaluatie en bijstelling van de visie en groeistrategie, welk bestuursorgaan besluit daarover en in welk bestaand of nog op te stellen document wordt deze procedure vastgelegd?

Antwoord:

12. Relatie met Omgevingsvisie 2.0

12.1 vraag

Startnotitie p. 2 zegt dat de Omgevingsvisie 2.0 en de groeistrategie gedeeltelijk parallel lopen en elkaar wederzijds moeten versterken. Op p. 3 staat dat de visie en groeistrategie 'in sommige gevallen richtinggevend' zijn voor de Omgevingsvisie 2.0. De formele verhouding tussen beide instrumenten wordt niet nader omschreven.

Welke formele en juridische verhouding is voorzien tussen de groeistrategie 2050 en de Omgevingsvisie 2.0, en in welk document of besluit is vastgelegd welk instrument leidend is indien inhoudelijke uitgangspunten van beide documenten niet overeenkomen?

Antwoord:

12.2 vraag

Startnotitie p. 9 zegt dat wordt bekeken hoe participatie voor de groeistrategie ook kan worden benut voor het proces rond Omgevingsvisie 2.0. De stukken vermelden nog niet welke gezamenlijke activiteiten al zijn gepland en waar de beïnvloedingsruimte voor deelnemers wordt vastgelegd.

Welke participatieactiviteiten voor de groeistrategie en Omgevingsvisie 2.0 zijn op dit moment gezamenlijk gepland of voorbereid, en in welk participatieplan of ander document wordt per activiteit vastgelegd op welke onderdelen deelnemers invloed kunnen uitoefenen en hoe hun inbreng wordt verwerkt?

Antwoord:

12.3 vraag

Startnotitie p. 9 noemt als doelen van participatie onder meer het verbeteren van de kwaliteit van besluitvorming en het versterken van draagkracht en draagvlak. Op p. 11 staat dat draagvlak ontstaat door betrokkenheid, duidelijke keuzes en communicatie. De stukken noemen geen meetmethode of vooraf vastgelegde criteria voor deze begrippen.

Welke vooraf vastgestelde definities, indicatoren of meetmethoden worden gebruikt om de kwaliteit van besluitvorming, draagkracht en draagvlak in dit participatietraject te beoordelen, en in welk document is vastgelegd hoe de participatie-uitkomsten worden geregistreerd en verwerkt?

Antwoord: